

A TENGERRPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, péntek 1909. február 26.

45. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház mellett

Nyomda telephelyszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Sajtószervezkedés.

Tudvalevő, hogy egyes vidéki függetlenségi lapok, be nem vallott, de minden esetre anyagi célok érdekében szervezkedni akarnak, hogy így egyrészt a kormány zsebéhez még közelebb hozzáférkőzhessenek, másrészt annál biztosabban győzhessék le a független szókimondó lapok versenyét. A B. H., amely pedig szintén közel áll a kormányhoz, most a következő érdekes és figyelmet keltő cikkben mond birálatot a vidéki sajtóról és az illető lapok mozgalmáról:

A vidéki sajtónál alig van önzetlenebb, lelkesebb munkása a kulturának. Mindössze négy-öt városunk van, ahol nem egy fanatikus ember áldozatkészsége, hanem a közönség pártfogása élteti az ujságot.

A mikor halomra gyűlve látjuk magunk előtt az ország különböző tájékaival való ujságokat, büszkeséggel telik meg a szívünk, mert amint így egymás mellé sorakoznak, egy nemzeti hadsereg illúziójával kápráztatják a szemünket.

Mindegyik külön egyéniség, a mint más és más a karaktere a vidéknek is, amelynek a képét viseli, de a magyarság rajongó szeretetében egyforma valamennyi.

Az Alföld ujságjai még zsörtölődnek, korholnak és vádaskodnak is néha, de a perifériák lapja, mely egyuttal a magyar lobogó is a nemzetiségek tengerén, csak dicsérni, magasztalni tud mindent, ami a miénk. A legtöbbnek leri a külsejéről a tisztas szegénység, de az apostolok soha se is jártak hivalkodó díszben.

A fővárosi ujság, ha van benne lélek, nem nézheti meg hatottság nélkül a vidéki sajtó lelkes önfeláldozását. A néptanítót szoktuk emlegetni, valahányszor a nemzetnek legkevesebbel beérő napszamosáról beszélünk, pedig a vidéki ujságkiadó épp annyi joggal követelheti magának azt a szomorú dicsőséget.

De még azt is meg kell neki adni, hogy sorsát sokkal türelmesebben viseli, mint a kulturának az a másik harcosa.

A mikor az új korszak beköszöntével mindenki sietett beváltani régi reményességét, a néptanító is hozzá illő szerénységgel kopogtatott a nemzeti kormány ajtaján. A vidéki ujságkiadó az alkotmány győzelmében betöltöttnek látta minden reményességét s nem volt semmi kívánnivalója.

A kapzsi szél, mely mindent egy rakásra akar hordani, fölzavarja a legcsöndesebb vizeket is. Egy idő óta azt vesszük észre, hogy a vidéki sajtó nyugalmát is háborgatja valami mozgalom, amelynek megint csak az üzleti élelmesség a hajtóereje.

Valami szenteskedő agitáció a közös érdek zászlajával járja be az országot s a vidéki sajtó boldog idealistáival akarja a maga számára kikapartatni a gesztenyét. Egyesíteni

akarja mindnyájukat egy függetlenségi sajtószervezetben, amelynek se maga meg nem mondja, se más nem tudja az igazi rendeltetését.

De aligha téved az a gyanu, hogy egyforma szürke színre akarja festeni az egész vidéki sajtót, amelynek az volt mindeddig a legbecesebb sajtósága, hogy a maga vidékének viselte a színeit. Annyi azonban kétségtelen, hogy bármi legyen is a szándéka ennek a függetlenségi mozgalomnak, nem a vidéki sajtó függetlenségét fogja kivívni.

Napról-napra száz és száz példa tanít rá bennünket, hogy erősen a szemé nézzünk annak, aki magát önzetlenné, a közérdek bajnokának vallja, mialatt másokat a legsivárabb önzésre sarkal. Pedig ugyanezt cselekszi az az agitáció is, a mely most a vidéki sajtó munkásai előtt veri a mellét. Mi nem tudunk hinni ebben az önzetlenségben s őszintén féltjük tőle a vidéki sajtót, a melynek romlatlan idealizmusában és rendületlen hitében rejlik legfőbb ereje. Csak magának akar használni, a ki a becsületes lelket álmódosásából fölrázza s olyan célok felé viszi, a melyeket eddig nem ismert.

Nekünk úgy rémlik, hogy ez az agitáció egy ágyban született azzal a vállalkozással, a mely a külföldi hirszolgálatot szeretné monopolizálni. Ha csakugyan megvan köztük ez az atyafiság, akkor a szülőjük is csak ugyanegy lehet: a kapzsiság, az üzleti élelmesség. A függetlenségi pártot, a melynek hasznos szolgálatakat ígér az új szervezet, talán nem kell óvatosságra intetünk. A politikusi urak tudják, hogy mennyit ér az olyan barátság, a mely az egyik kezét a szívéhez szorítja, a másikkal pedig a zsebére mutat. De a vidéki sajtó munkásaira, a kik kevesebbet csalódiak, bizonynyal ráfér az a jóakaró figyelmeztetés, hogy ne bizának tulságosan a baráti önzetlenségben, a mely őket mindenáron boldogítani akarja.

A vidéki sajtó kertjében eddig se nagyon bőven termett a gyümölcs, de valami mégis csak termett. Most torkos verebek szálltak rá az ösztövére fákra, hogy lecsipkedjenek róluk minden virágot. El kell őket irgalmatlanul kergetni!

A pozsony-fiumei magyar színészet jövője.

Az „Ujság” nemrég Márffy Károly színházi titkár tollából egy közleményt hozott, mely a pozsonyi németnyelvű polgárságot hazafiatlansággal vádolja azért, mert Balla Kálmán színtársulatát nem támogatja eléggé látogatásával. Erre nemcsak a pozsonyi német lapok, de a 22-ik évfolyamban megjelenő tekintélyes „Nyugatmagyarországi Híradó” is erőiesen kikelt „Az Ujság” e közleménye ellen, azt bizonyítván, hogy hazafiatlanságról szó sincs, hanem tisztán a jelenlegi magyar színtársulat gyenge nivója okozza a német törzslakosság távolmaradását.

Tegnapi számában a „Nyugm. Hir.” egy hosszabb cikket is közöl a színtársulat bajairól, melyet mai és holnapi számunkban érdekesnek tartunk leközölni. A cikk így szól: []

Végre az intézésre hivatott tényező, a pozsonyvárosi színügyi bizottság is megmozdult a pozsonyi magyar színészet lejtőre jutott művészi nivójának felemelése érdekében. Tette pedig ezt ugylátszik a közvéleményt kifejező sajtó egyértelmű állásfoglalásának és a társadalom köréből mindjobban felhangzó panaszok kényszerítő hatása alatt, amennyiben a sajtó több ízben volt kénytelen leplezetlenül, egész őszintén és nyíltan megmondani, hogy a pozsonyi magyar színészet művészi nivója ezidő szerint oly alacsony fokon áll, amilyenén még sohasem állott, mióta magyar színészet van az őskoronázó városban.

Igen, a társadalom körében már ugyszólván el vannak keseredve a f lett, hogy hova jutottak a magyar színügyi viszonyok városunkban. Ezért valóban ideje volt már, hogy a városi színügyi bizottság is foglalkozzék ezzel a kérdéssel; akarjuk hinni, hogy a bizottság által kiküldött albizottság benátóan tanulmányozva a kérdést, meg fogja találni a gyógyítás eszközeit és hogy ezen albizottság kiküldése nem lesz a magyar egyesületeknél gyakran tapasztalt halasztási, illetőleg kibuvó módszer, mert — ha ez akarna lenni, aminek feltevése távol áll tőlünk — ugy ez csak magyar színészetnek volna nagy ártalmára és kárára.

Ismételjük, nekünk, mint magyar lapnak végtelen nehezünkre esik annak a konstataciója, hogy a jelenlegi pozsonyi magyar színészet nem jelet meg a hozzája fűzött várakozásoknak, ámde ép ennek a jól felfogott érdekében szükséges ezt megtennünk, mert különben még jobban elnyomórodnék a művészi nivó s még jobban illuzóriussá válnék a pozsonyi magyar színészet nemzeti kulturmissziója! Mert a mi megdönthetetlen véleményünk az, hogy a magyar színészetnek itt e határszéli városban jelentős nagy kulturmissziója van, de ennek csakis ugy tehet eleget, ha jó előadásokat produkál.

Olyan előadásokban, mint amilyenekben e szezonban volt általában részünk, egyáltalában nincs semminemű köszönet! Ilyenekkel semmiféle missziót eredményesen teljesíteni nem lehet! Ezek nemhogy szórakoztatnák és mulattatnák a közönséget, hanem csakis bosszantják és elidegenítik a színháztól. Ilyen előadásokkal a magyar zenét, az édes-bus dalokat s a zengzetes magyar szót megkedveltetni nem lehet! S ezért valóban bámulatos, hogy ez a kényes izlésű pozsonyi közönség mindezek dacára mégis folytonosan és folyvást szépen pártolta az előadásokat!

Ezt mindenkinek el kell ismernie, aki a viszonyokat ismeri és a magyar színészet természetrajzához ért. Azon körülménynél fogva, hogy december hó folyamán pár estén át nem

volt a színház az óhajtott mértékben látogatva, még nem következik azon körülmény, amit egyesek talán a legjobb jóhiszeműségből, de tájékozatlanságból szeretnének tüntetni, hogy a pozsonyi magyar színészet nem fizeti ki magát, illetőleg, hogy az igazgatónak nem hozza meg a kívánt üzleti eredményt. Igen is, mi határozottan merjük állítani, hogy a hathónapos magyar színi évad oly pártolásnak örvend, amely megfelelő és szép üzleti haszonnal is jár! Mi e tételnél nem akarunk belebocsátkozni annak az állításnak a taglásába, amit egy tisztelt németnyelvű lapársunk vetett fel a minap, hogy t. i. nem csoda, ha a mérték kedvezőtlen állapotot tüntetne fel, ha a számadásokban az igazgatóné mint énekesnő, az igazgató pedig mint rendező és drámai színész pár-pár ezer koronával vannak felvéve. Mi ezen állítás valóságának az elemzésébe nem bocsátkozunk be, nemcsak azért, mivel erre kézzelfogható bizonyítékaink nincsenek, de mivel ehhez semmi közünk sincs. Nekünk, mint laprak, az a feladatunk, hogy a színházban előadásra kerülő darabok művészi értékét méltányoljuk. Ami a kulisszák mögött történik, az előttünk mellékes.

(Folytatjuk).

— **A kivándorlási törvény szentesítése.** Február 23-án jelent meg az 1909. évi Országos Törvénytar (Corpus Juris) 2. száma, mely a szentesített kivándorlási II. t.-cikket tartalmazza.

— **Horvátországi hírek.** Zágrábi tudósítónk jelenti, hogy értesülése szerint Frank József dr. politikai kiküldetésben a mai nap folyamán Budapestre utazik, ahonnan Bécsbe, majd Berlinbe fog menni. Hogy miféle politikai kiküldetésről van szó, az még ismeretlen. Német Gyula pap és képviselő bejelentette a horvát jogpárt végrehajtó bizottságának a pártból való kilépését.

Ladhama feluban a csendőrség letartóztatta Jovanovics szerb gazdálkodót, akit a nagyszerű összeesküvésben való részvétellel vádolnak. A házkutatás alkalmával harmincegy dinamit patronot találtak a lakásán. Szavszki-Moszte községben is letartóztattak négy nagyszerű propagandistát. A vizsgálat még tart. Momcsilovics szerb parasztot, akit felségárulás vádjá miatt nemrégiben letartóztattak és a zágrábi ügyészség fogházába szállítottak, a bíróság tegnap felmentette a felségárulási vád alól, de zavargásért félévi börtönre ítélte.

A „Hrvatska“ felelős szerkesztőjét, Lakatos, a lapjában megjelent egyik közlemény miatt, amely Czrnokovics osztályfőnököt támadta, a törvényszék két hónapi fogházra ítélte és mivel ezt az ítéletet a báni tábla jóváhagyta, Lakatosnak a napokban meg kell kezdenie büntetésének kitöltését. A horvát főváros hatóságai azzal a tervvel foglalkoznak, hogy mérnököket küldenek ki tanulmányozás végett Messinába, mert Zágrábot is fenyegetik földrengési veszedelemek.

UJDONSÁGOK.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület holnap, pénteken este 6 órakor ülést tart Vio Ferenc dr. polgármester elnöklété alatt. Az ülés napirendje a következő:

Bejelentések, indítványok, interpellációk. — A városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetésrendezését tanulmányozó bizottság megválasztása. — Indítvány a rendőrségnek adandó 1908. évi rendkívüli fizetési pótlékáról. — A színházi bizottság 1908. évi beszámolója. — A kereskedelmi és iparkamara és a kereskedők együletének átirata, mely az utcák és terek elfoglalása miatt kiszabott szigorú büntetések ellen tiltakozik. — A Manzoni népkönyvtár 1908. évi beszámolója. — A plassei

iskola berendezésére és a tanszerekre szükséges összeg kiutalványozása. — Indítvány a via dei Molinini építendő csatorna ügyében. — Póthitel kérése a városi vízvezeték számára. — Az utcaneveket megállapító bizottság jelentése az utcák és terek új elnevezéséről. — Kérvények az Impastari alapítványból adandó jutalmakért. — A városi tűzoltók szervezeti szabályainak új terve.

Zárt ülés: Indítvány a rendőrfőnökök és a szegényekháza ellenőrének nyugalmazására. Több kisebb ügy.

— **A városi állandó bizottság ülése.** A városi állandó bizottság holnap, pénteken délután ülésezik a következő napirenddel: Bejelentések, indítványok, interpellációk. Indítvány a rendőrségnek adandó 1908-iki rendkívüli pótlékáról. A városi tűzoltók szolgálati szabályzatának új tervezete. Indítvány egy a Via Molinini építendő csatornára. A kormány leirata a városnak a „Moderne Kunst“ külön magyarországi számában való hirdetése végett.

Zárt ülés. Indítvány az élelmezési bizottság költségeihez adandó pótlékról. Kisebbségi ügyek és személyi ügyek.

— **Az értékmegállapító bizottság új titkára.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter Váradi Frigyes helybeli statisztikai főosztály értékmegállapító bizottság titkárává nevezte ki.

— **Bóra, fagy hó.** Valószínűleg abnormis felünk van az idén. Ma reggel a hőmérő 7 fokot mutatott a fagypont alatt, a magasabban fekvő utcákban megfagytak a tócsák, sőt a kikötőben a hajók közelében finom jégkristályok is látszóttak a tengeren. Délelőtt elkezdett apró daranyagyságu szemecskékben havazni és kevés megszakítással délután is esett a hó. A jeges bóra oly erővel fujt, hogy a régi vásárcsarnok két épülete között kötelet kellett huzni a járókelők biztonságára. A trieszti, zenggi, chersói és ravennai gőzösök ma nem érkeztek meg, a kikötőből pedig egész napon át alig indult hajó. A mostanihoz hasonló kemény utótél teljesen szokatlan esemény Fiumében.

— **Kivándorlási rendelet a törvényhatóságokhoz.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter újabb körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a kivándorlók északnyugati kikötők felé irányításának korlátozása tárgyában. A rendelet megtiltja, hogy azokat a kivándorlókat, akik Fiumében valami ok miatt nem szállhattak hajóra, a Hamburg—Amerika Linie hajóstársaság részére közvetítsék az egyes kivándorlási ügynökségek.

— **Elhunyt horvát főpap.** Zágrábról jelentik: Gugler Pál püspök, zágrábi nagypüspök, 89 éves korában meghalt. Haulik bibornok-érsek mellett, mint ennek titkára kezdte meg pályafutását, 1886-ban címzetes püspök lett, 1895-ben nagypüspök. Tagja volt a horvát országgyűlésnek és a magyar főrendiháznak.

— **A munkásgimnázium fejlesztése.** Az Uránia magyar tudományos egyesület által létesített munkásgimnáziumok hatalmas szervezetté fejlődtek s jelenleg az országnak mintegy hetven helyén hirdetik népszerű modorban a tudomány alapismereteit. Az a nagy erkölcsi siker, melyet ez intézmény eddig is elért, arra birta Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkárt, hogy a nemzeti művelődés szolgálatában álló munkásgimnáziumokat még intenzívebben tovább fejlessze. Ebben a dologban tegnap az államtitkár elnöklésével az Urániában értekezlet volt.

Az értekezleten elsősorban a szakszerkesztők személyében alapítottak meg. Szakszerkesztők lettek a következők: a magyar irodalom: Miklós Elemér dr., a világirodalom: Erdődi Béla dr. tankerületi főigazgató. Művelődéstörténet: Finály Gábor. Történelem: Gomboos Albin. Földrajz: Erdődi Béla. Fizika és kémia: Szekeres Kálmán dr. Természettudomány: Moesa Gusztáv. Jog- és államtudomány: ifj. Erdődi Béla dr. Egészségtan: Károlyi Rezső. A szakszerkesztőknek az lesz a feladata, hogy munkatársak segítségével befejezzék és ez által

teljessé tegyék az egyes tudományágakat ismertető előadások sorozatát.

— **Árverés az állomáson.** A m. kir. államvasutak helybeli állomásfőnöksége közölte, hogy f. hó 26-án d. e. 9 órakor a 33. sz. raktár helyiségében nyilvános árverezés útján a következő árúk fognak eladatni, u. m.: csomagoló papír, fehér bádóg, üres horodók, malagaszó, piszkóta, fűszerárú, seprányél, kézműárú, használt ruha, liszt, butor, cimbalom, tükör, kenőolaj, rum, cognac, habzó bor, szobor, üres ballon kosárban, motorbenzin, pálinka, bab, sör, gesztenye, szesz denaturált s fűrészpör.

— **Szünőféiben van a törökországi bojkott.** A hivatalos jelentések ugyan még a bojkott működéséről beszélnek, a tények azonban azt mutatják, hogy a mozgalmak szünőféiben van, mert Triesztben már megkezdtek a Konstantinápolyba rendelt küldemények hajókba rakását. Mindenekelőtt azokat az árúkat rakják hajókba, amelyek már egyszer utban voltak Kelet felé, de a bojkott bizottság nem engedte kirakni. Utólag Triesztbe vitték vissza ezeket a küldeményeket, beraktározták s a bojkott egész ideje alatt Triesztben is maradtak. Most rakják újra hajókba s az első küldemény, amelyet utnak indítottak Konstantinápoly felé — a Triesztben maradt nagymennyiségű cukorküldemény. Valószínű, hogy rövid idő múlva a rendes levantei hajózási forgalom helyreáll.

— **Fosztogatók a pusztulás vidékén.** A messzinai rettenetes katasztrófa után is akadnak lelketlen rablók, akik felhasználva a remes pusztulás okozta zűrzavart, zsákmányul ejtettek mindent, ami az odaveszett emberek vagyonaiból megmaradt. Ilyen alak került az olasz hatóságok kezébe egy Rinaldis nevű egyén személyében, aki a katasztrófa idején Messinában portásként volt alkalmazva. Gonosz lelkületre vall már maga az is, hogy a ház összeomlása után megindulás nélkül hallgatta egy lakó fiának segélykiáltásait, akit a romok egészen eltemettek. Ő sem gondolt a mentésre. Ellenben magához kaparintotta a ház egy tűzérkapitány lakójának pénzét, vagy 150 ezer lirát, amelyet már a saját zsákmányának tekintett. Ekkor tűzérkapitány hatoltak a házba, akiket mentés céljából küldtek, de akik helyett szintén zsákmányolni kezdtek. Ezeket a lelkiismeretlen katonákat Palermóban elfogták s 44 ezer líra készpénzt találtak náluk. Résztint tíz hónapi, résztint egy évi és öt negyedévi börtönre ítélték őket. Rinaldist pedig, példás büntetésül nyolc évi börtönre ítélte a bíróság.

— **Családi tragédia.** Szerszics Antonietta 28 éves bródi illetőségű asszony összeveszett tegnap délután férjével a Villa Mizzanban, ahol a házaspár szolgált. A dolog annyira elkeserítette az asszonyt, hogy öngyilkos szárdékkal egy üveg koncentrált alkoholt ivott ki. A megrémült háziak hívására odasiető mentők a kórházba vitték, ahol a gyomrát kimosták. Állapota nem ad aggodalomra okot.

— **Öngyilkosság a Pannonián.** A tegnap reggel Newyorkból ideérkezett „Pannonia“ Cunard gőzös kapitánya bejelentette a révkapitányságnak, hogy legutóbbi útján Newyork és Palermo között egy Abonyi Antal nevű 38 éves abonyi illetőségű utas hirtelen megtámadta a hajó orrán reggeliző Reich Lajos fedélközi utast és késsel megsebesítette az arcán. Mikor egy pincér Reich segítségére sietett, Abonyi eldobta a kést és hatalmas ugrással a tengerbe vetette magát. A kapitány rögtön megállította hajót, leeresztetett egy csónakot s ez egy tiszt vezetése alatt félóraig kereste a szerencsétlent, de hiába. Ekkor a Pannonia folytatta útját. Ugy hiszik, hogy Abonyi ördöngősi rohamban követte e tettét és ugrott a tengerbe.

— **Fölsimert öngyilkos.** Tegnap szomban megírtuk, hogy a közeli szent annai hidról egy 60 év körüli ember levetette magát és összetörtött koponyával holtan terült el. Az öngyilkos rokonai tegnap a terzattói temető halottsházába mentek, ahol felismerék a hülét. A szerencsétlen embert Devalle Gábornak hívták s 59 éves pisinói cipész volt, ki a via Municipien levő Weith-féle cipészüzletben dolgozott. Legutóbb a via del Fosso 10. sz. házban lakott, honnan tegnapelőtt eltűnt.

— **A kikötőből.** Február 25-én. Erkezett: „Szapary“ magyar gőzös Marseilleből

2500 láda gyümölcsessel és 100 tonna vegyes-
áruval.

Indult: „Vera” angol gőzös Konstantiná-
polyba üresen. „Dalmazia” osztrák gőzös
Alexandriába 1800 tonna vegyes áruval.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, febr. 24. A képviselőház mai
ülésén Justh Gyula elnököl.

Folytatják az ujoncmegajánlási javaslat
tárgyalását.

Szappanos István kijelenti, hogy a balpárt
nem obstruál, azonban az ujoncokat nem sza-
vazhatja meg, csak a magyar hadseregnek. Kéri
hogy a ház legalább öt perere függessze fel az
ujoncmegajánlási javaslat tárgyalását és fogadja
el az önálló bankról szóló indítványát, melyet
ezennel beterjeszt.

Molnár Jenő mindenben helyesli Mezőfi
Vilmos tegnapi felszólalását, melyben a szerb
háborús kaland ellen tiltakozik. Olyan diplo-
máciának, mely bennünket erre a lejtőre vitt,
nem szavazza meg az ujoncokat.

Több szónok nem lévén feliratkozva, elnök
a vitát bezárja.

Jekelfalussy honvédelminiszter reflektálva az
elhangozott felszólalásokra, kijelenti, hogy a had-
seregnél tisztelik mindenkinek vallási meggyő-
ződését. A nazarénusokat rendszerint betegápolá-
si szolgálatra használják. Az ujonclétszám
pontosan meg van állapítva, a mi azonfelül
marad, az a póttartalékba megy. Innen rövid
szolgálat után visszamehetnek a polgári foglal-
kozáshoz. A háboruban mindenkinek fegyvert
kell fognia, a ki nem nyomorék. Tiltakozik
Nagy György ama kijelentése ellen, hogy há-
boru előtt kieserülnek a megbízhatatlan tiszteket.
Ez izgatás a hadsereg ellen. Kéri a javas-
lat elfogadását.

A javaslatot ezután általánosságban elfo-
gadták. A részletes tárgyalásnál

Nagy György indítványozza, hogy utasít-
sák a honvédelmi minisztert, hogy a honvéd-
séghez besorozott ujoncokról tegyen részletes
jelentést. Jekelfalussy ellenzi Nagy György in-
dítványát. A ház a honvédelmi miniszter ellen-
zése dacára elfogadja Nagy György javaslatát.

Az ujoncmegajánlási javaslatot ezután
részleteiben is elfogadja a ház. Szünet után át-
térnek a házadó reform megszakított tárgyalá-
sára. Az ülés folyik.

Mozgósítás előtt.

BUDAPEST, febr. 25. Megbízható érte-
sülés szerint a monarchia március 11-ike és
15-ike között elrendeli a részleges mozgósi-
tást a budapesti negyedik, a temesvári hetedik
és a zágrábi tizenharmadik hadtestek részére.
Ezt a dátumot a monarchia azért tartja szük-
ségesnek bevárni, hogy a jégzajlástól meg-
szabadult Dunát szállítási célokra kellőleg ki-
használhassa. A rendelkezésre álló vonatokon
ugyanis lehetetlenség az óriási emberanyagot
és teherátut gyorsan a harcra szállítani.

Véres kardpárbaj.

BUDAPEST, febr. 25. A Fodor-féle vívó-
teremben ma Rácz Vilmos ügyvédjelölt és Pécsi
Miklós orvostanhallgató kávéházi összeszólal-
kozás miatt kardpárbajt vívtak, melyben Pécsi
fején életveszélyesen megsebesült.

Vládne ügye a kuria előtt.

BUDAPEST, febr. 25. A királyi kuria ma
foglalkozott Vlád Aurél országgyűlési képviselő
rejtőjének fellebbezésével, kit államellenes izga-
gásért a dévai kir. törvényszék és a kolozsvári
kir. tábla 1 havi fogházra és 300 korona
pénzüntetésre ítélte. A kuria helyben hagyta a
két elsőfoku bíróság ítéletét, miáltal az jog-
erőssé vált.

A rajxrát egybehívása.

BÉCS, febr. 24. Az osztrák miniszter-
tanács elhatározta, hogy a rajxrátot márc. 9-ére
hívja össze.

Kémekeket látnak mindenfelé.

BÉCS, febr. 24. A „N. Fr. Presse” je-
lenti Cetinjéből, hogy a felizgatott nép tegnap
megtámadta és agyonverte a konstantinápolyi
magyar-osztrák követség volt portását Ercegovic-
vicset és egy Cerkanin nevű embert, kikről
bujtogatók azt híresztelték, hogy kémekek. A
holttesteknek levágták a fülét és orrát.

Laibachból jelentik, hogy tegnap óta a
déli vasút franzdorfi áthidalását katonaság őrzi,
mivel egy id. óta alítólag szerb kémekek lát-
hatók a hid közelében.

Az osztrák magyar-török egyezség.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 25. Mérték-
adó körökben szombatra várják a magyar-
osztrák-török megállapodás jegyzőkönyvének
aláírását, miután az utolsó formalitásokat is el-
végezték már.

Paroxizmus Szerbiában.

BELGRÁD, febr. 25. A koalíciós kormá-
ny megalakulása nagy örömet keltezt az
országban. Az új miniszterek ma tettek le az
esküt és holnap bemutatkoznak a szkupstiná-
nak. A szerb lapok véres száju cikkeket kö-
zölnek Ausztria Magyarország ellen. Azt mond-
ják, hogy Ausztria-Magyarországból jövő s
gazdasági koncessziókat ígérő leveleket felbon-
tatlanul vissza kell küldeni.

Nikita Pétervárra megy.

CETINJE, febr. 24. Nikita fejedelem a
legközelebbi napokban Pétervárra fog utazni,
hogy megnyerje a cárt és az orosz kormányt
a szerb és montenegrói nép követelményei-
nek.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsio
használat folytán. Orvosok, bábák és
szülők bizonyítják ezt ezer és ezer le-
velben.

A SCOTT-féle Emulsio

AZ Emulsio vásá-
rlásánál a SCOTT-
féle módszer véd-
jegyet — a halászt
— hárjuk figye-
lembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógytárban.

Hirdetmény.

A fiumei m. kir. állami tengerészeti
akadémiával kapcsolatos internátusban a
jövő tanévben előreláthatólag 3 ingyenes
és 2 félingyenes hely lesz. A felvételre
vonatkozó bővebb értesülés az említett
intézet igazgatóságánál szerezhető.

FIUME, 1909. február hó 20-án.

A tengerészeti hatóság elnöke helyett:
Dr. FUHRMANN
miniszteri tanácsos.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte
Via Alessandrina 2. Kezdeté 9 órakor.

Ügyes fiatal intelligens
elárusító, a ki a magyar, német és
román nyelvet bírja, alkalmazást keres.
ugyszintén egy fiatal ügyes magyar
szakácsnő. Ajánlatok „Postafiók 163.
sz.” címére kéretnek.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio
naponta nagy előadás
Teljesen új műsor.

== Csak néhány napig. ==

Les deux Maximow

Mlle Dezon átváltozó csipketáncosnő,
Marchillini Alfréd kómikus, Charly Lilly angol
énekesnő és táncosnő, La belle Annette nem-
zetkező énekesnő, Cis an Dis zenebohócok,
Walthon Poldi bécsi szubrett, Les Darcos
duettisták a párizsi Folies Marigny-ből, Kosmos
nővérek táncosnők stb. stb.

== Nagyszerű látványosság! ==

Kezdeté este 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KORZÓ.

Naponta a hirneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának hárfatoronyo.

Az átutazó és a helybeli magyarság
legnagyobb és legkedveltebb találkozó
helye.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary

(az Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Magyar
borok. Kőbányai polgári sör.

Havi előfizetők felvételnek.

Vendégszobák tengeri kilátással.

Meghívó.

A Fiumei Népbank R. T.

részvényeseinek hétfőn március 8-án d. e. 11
órákor az intézet helyiségeiben (Dante-tér) tar-
tandó második

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1908.
évről.
2. A mérleg bemutatása és a nyereség
felosztása iránti javaslat.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A felmentvény megadása az igazgató-
ságnak és a felügyelő bizottságnak.
5. Két igazgatósági tag választása.
6. Öt felügyelő bizottsági tag választása.
Fiume, 1909. február 19-én.

Az igazgatóság.

NB. Az alapszabályok 10. és 12. §-a értelmében
a részvényeket legkésőbb 5 nappal a közgyűlés előtt
kell a banknál letenni. Minden öt részvény egy sza-
vazatra jogosít, több mint 40 szavazatot azonban senki
sem gyakorolhat.

Szépen butorozott utcai szoba külön
bejárattal magános ur részére azonnal
kiadó Via Pomerio 28 fszt. balra.

VELENCE

Hôtel Royal Danieli. Elsőrangú ház a Riva Schiavonia. Teljesen újjáalakítva, új fürdő- és toalett-helyiségekkel s remek csarnokkal. Vasuti jegyelárúsító és podgyászszállító iroda a házban.

Grand Hôtel. A Canal Grande legszebb részében, nagy terrasszal, 250 szobával, 30 teremmel, toalett- s fürdő-helyiségekkel. A régi velencei paloták pazar fényével egyesíti a legmodernebb kényelmet. Kitűnő francia konyha.

Hôtel Regina (Rome et Suisse). Gyönyörű fekvéssel, terrasszal, téli kerttel, olvasó és dohányzó termekkel, a melyek mind a Canal Grandera tekintenek. — Felhuzó. — Villanyvilágítás s gőzfűtés minden szobán. Teljesen újjáalakítva. — Mérsékelt árak. —

Viktoria szálló. Központi fekvéssel, 2 percre a Szt. Márk tértől. 200 szoba. — Olvasó s dohányzó termek. — Felhuzó. — Gőzfűtés s villanyvilágítás. — Elsőrendű étterem. — Igen mérsékelt árak. — Omnibus az állomásnál.

Beaurivage szálló és penzió. A Riva Schiavonia a Doge palota mellett. Teljesen újonnan felszerelve és hosszú tartózkodásokra minden kényelemmel ellátva. — Mérsékelt árak. —

Megjelent az eredeti
Remington-Standard
10-es modellű
látható irású írógép

mely a láthatóságon kívül rendelkezik az eddigi kitűnően bevált és tovább gyártott 7-es és 9-es modellű írógépünk világhírű erős és megbízható szerkezetével. Kívánatra mindhárom gépünket saját költségünkön a helyszínén bemutatjuk.

Glogowski és Társa
cs. és kir. udvari szállító cég
Remington-írógép telepe. Budapest, VI., Andrásy-ut 12. szám.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Corsia Deákon a pályaudvarral szemben levő

Newyork kávéházat

átvettem. Jó magyar üvegborokkal, naponta frissen csapolt sörrel és kifogástalan kávéházi italokkal szolgálom minden időben. Éjjeli 2 óráig nyitva.

Estéknént cigányzene! Figyelmes kiszolgálás!

Tisztelettel **DÖMÖTÖR JÁNOS.**

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — **VELENCE** — San Marco

Az előkelő idegenek találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron.
— és étlap szerint. —

Tulajdonos: **Leopold Alfréd.**

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**
fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

és minden drogériában és fodrászüzletben

ABBAZIA

VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül a tenger partján saját fürdővel és kitűnő konyhával. — Mérsékelt árak

Első fiumei magyar kárpitos és diszítő

Fiume, Corsia Deák 38 és via Serpe, tina 20.

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszítő és angol börmunkát jutányos árban.

Szíves pártfogást kér **Garami József** a budapesti Steinschneider udv. szállócég volt munkavezetője.

A **DREHER ANTAL-féle** egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) **FIUMEI FŐRAKTÁRA.**

Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 22.

Jégyvár: Canale-utca, Steirermann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rупnik Emil, Urményi-tér 6.

VI. évfolyam

VI. évfolyam

A TENGERPART

Fiume és az Adria partvidékének legelterjedtebb magyar napilapja január 1-én hatodik évfolyamába lépett.

A TENGERPART

minden izében független napilap, amely sem a hatalom sem magánemberek szolgáltatásban nem áll. Minden szava olvasóközönségének és a közérdekért íródik. Fiume magyar sajtójának fejlődésében

A TENGERPART

határkövet jelent. Kikötővárosunkban ez az első állandó magyar napilap, melyet nem az államhatalom tart fenn, hanem a fiumei magyarság odaadó pártfogása és szeretete, hogy a mind féltelenebbé váló nagyolasz és nagyhorvát törekvésekkel szemben megvédje saját egzisztenciális érdekeit ezen a tengermosta magyar földön.

Kérjük minden fiumei magyar ember szeretetét és támogatását, hogy fokozott erővel és minél előbb nagyobb terjedelemben szolgálhassuk Fiumében a magyar fajt, a magyar kulturális és a magyar közgazdasági érdekeket.

A TENGERPART előfizetési ára: 1 évre K 24.— félévre K 12.— negyedévre 6.— 1 óra K 2.—

Tisztviselők kedvezményes áron kapják „A TENGERPART-ot.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fiume, Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

VI. évfolyam

Telefon 229

VI. évfolyam